

จับเคลื่อนการดำเนินงานธรรมบุญสูงภาพพระสงฆ์ เขตสูงภาพที่ 6 ปี 2565

นางทิพย์วรรณ จอมแพง
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

กรอบการนำเสนอ

1

ผลการดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาวะ
ปีงบประมาณ 2564

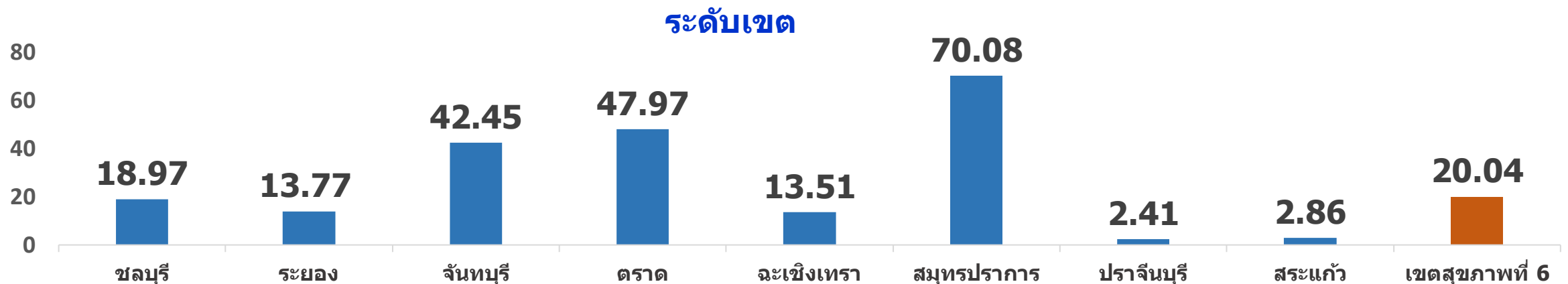
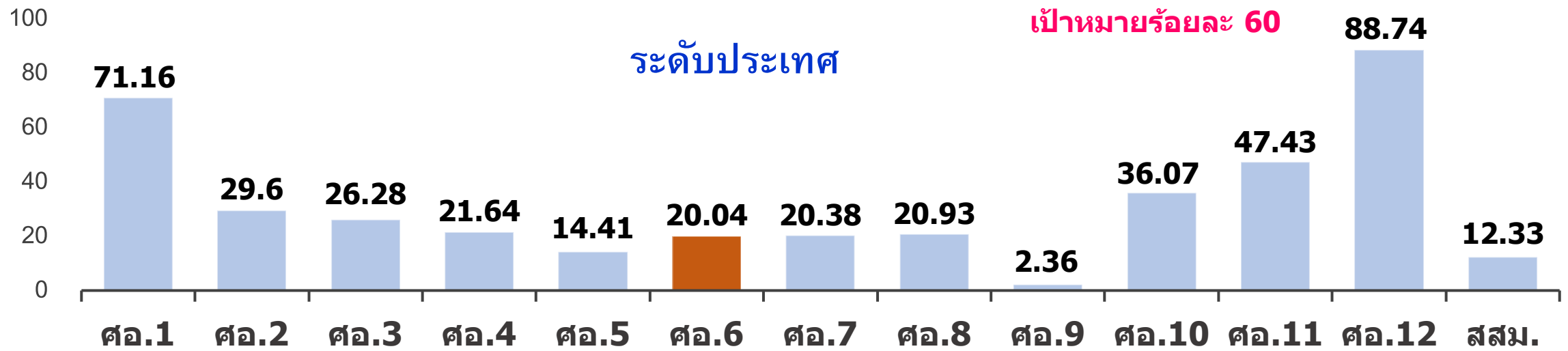
2

สถานสภารณ์สุขภาพพระสงฆ์

3

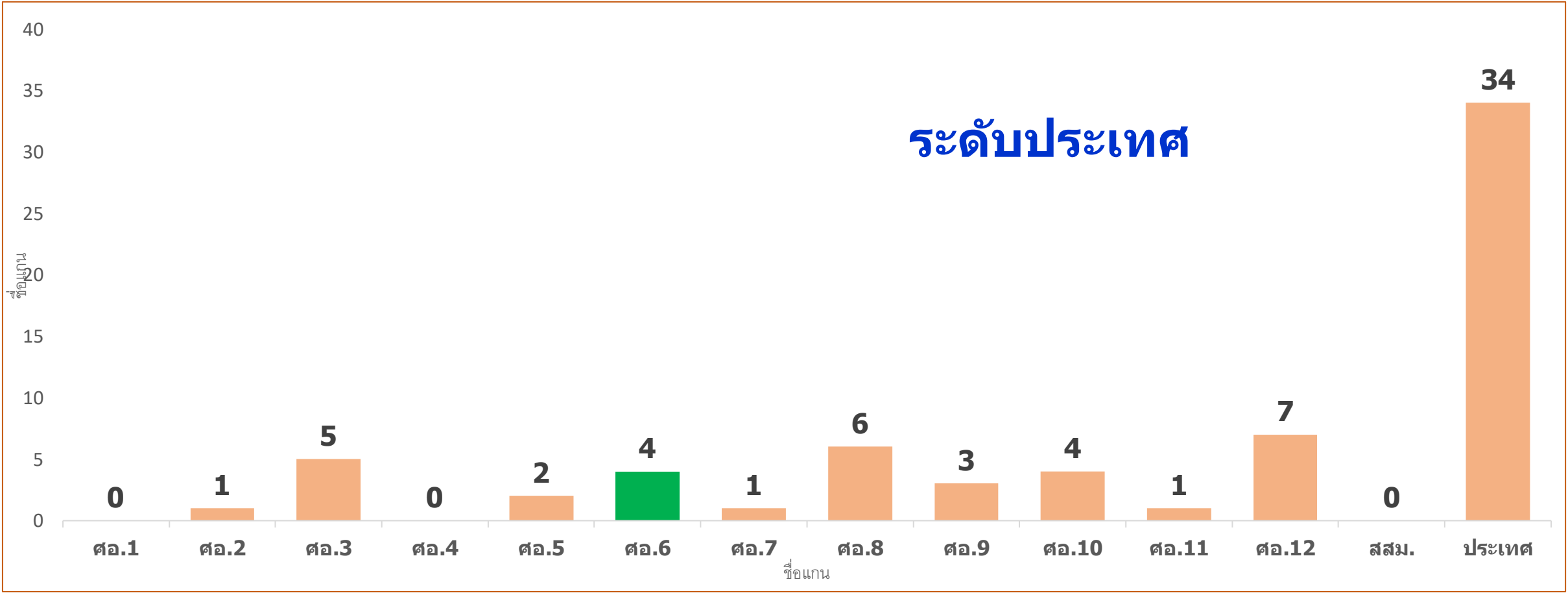
การขับเคลื่อนการดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาวะ
ปีงบประมาณ 2565

ผลการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ

ผลการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้สุขภาพ

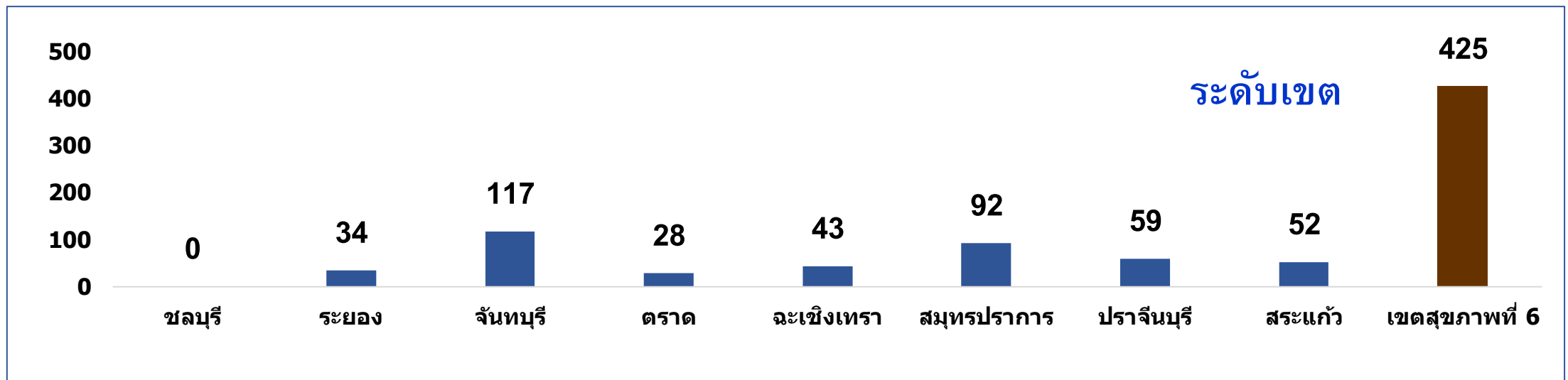
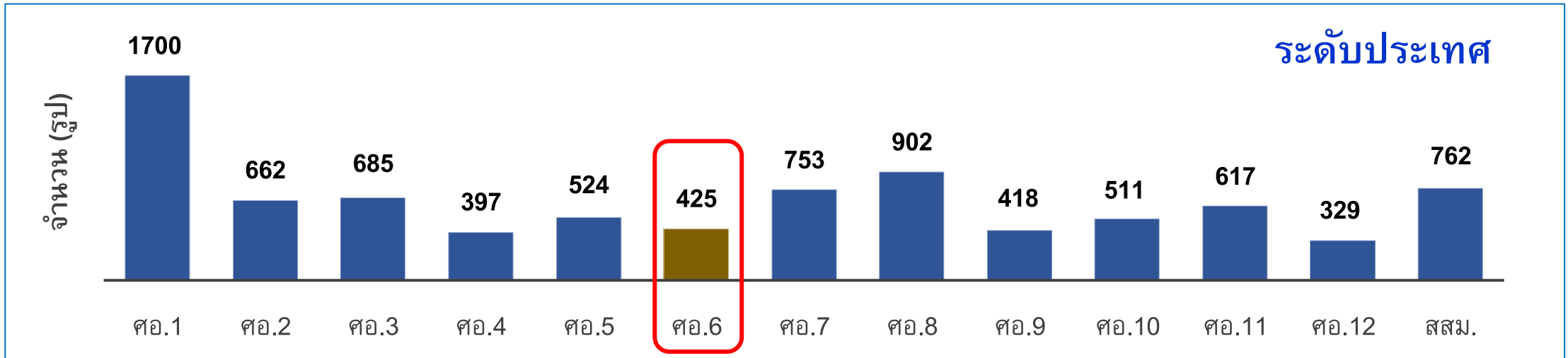
ผลการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ/วัดรอบรู้สุขภาพ เขตสุขภาพที่ 6

จังหวัด	วัดส่งเสริมสุขภาพ (2552-2564)			รวม	วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ
	พื้นฐาน	ก้าวหน้า	ยั่งยืน		
สมุทรปราการ	87	2	-	89	วัดใหญ่ อ.พระสมุทรเจดีย์
ชลบุรี	72	5	-	77	-
ระยอง	31	7	-	38	-
จันทบุรี	159	3	1	163	-
ตราด	65	6	-	71	วัดไผ่ล้อม อ.เมือง
ฉะเชิงเทรา	43	7	-	50	วัดสุวรรณเทมีย์ อ.บางน้ำเปรี้ยว
ปราจีนบุรี	5	5	-	10	-
สระแก้ว	12	-	-	12	วัดหนองติม อ.ตาพระยา
รวม	474	35	1	510	4 แห่ง

ที่มาข้อมูล: ศูนย์อนามัยที่ 6 และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ผลการดำเนินงานพระคิลานุปัฏฐาก

ร้อยละของพระสงฆ์มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ปี 2564

จังหวัด	จำนวน พระสงฆ์ที่ ตอบ แบบส อบถาม	พึงประสงค์ 7 ด้าน		การแปรงฟัน		การนอนหลับ		กิจกรรมทางกาย		จันทน์น้ำเปล่า		จันทน์เครื่องดื่ม						จันทน์ ผัก ผลไม้		ไม่สูบบุหรี่/ยา เส้น	
												ไม่จันทน์เครื่องดื่มชูกำลัง		ไม่จันทน์ชา /กาแฟ		ไม่จันทน์น้ำอัดลม					
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ชลบุรี	441	26	5.90	381	86.39	216	48.98	244	55.33	190	43.08	389	88.21	294	66.67	389	88.21	153	34.69	268	60.77
ระยอง	11	0	0.0	10	90.91	1	9.09	8	72.73	8	72.73	8	72.73	5	45.45	8	72.73	5	45.45	5	45.45
จันทบุรี	54	3	5.56	39	72.22	27	50.0	34	62.96	22	40.74	42	77.78	35	64.81	50	92.59	12	22.22	35	64.81
ตราด	9	0	0.0	9	100.0	2	22.22	7	77.78	3	33.33	4	44.44	4	44.44	7	77.78	3	33.33	4	44.44
สมุทร ปราการ	30	3	10.0	27	90.00	14	46.67	20	66.67	16	53.33	27	90.0	22	73.33	28	93.33	7	23.33	1	60.0
ฉะเชิง เทรา	30	6	20.0	28	93.33	14	46.67	15	50.0	13	43.33	28	93.33	26	86.67	26	86.67	15	50.0	25	83.33
ปราจีน บุรี	2	0	0.0	2	100.0	0	0.0	1	50.0	2	100.0	2	100.0	0	0.0	2	100.0	1	50.0	0	0.0
สระแก้ว	67	1	1.49	57	85.07	33	49.25	31	46.27	32	47.76	56	83.58	41	61.19	53	79.10	20	29.85	43	34.18
เขต 6	644	39	6.06	553	85.87	307	47.67	360	55.90	286	44.41	556	86.34	427	66.30	563	87.42	216	33.54	398	61.80

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ (กรมอนามัย) ณ 31 สิงหาคม 2564

การอบรมพระคิลานุปัฏฐาก 70 ชั่วโมง (MOOC Anamai) เขตสุขภาพที่ 6

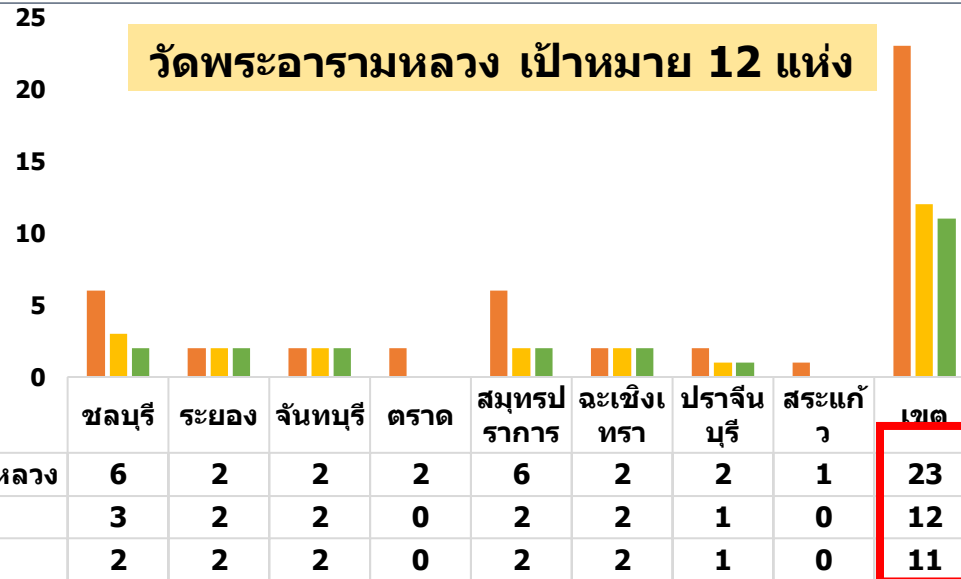
จังหวัด	รุ่น 1		รุ่น 2		รุ่น 3	
	ระหว่าง ศึกษา	ศึกษา สำเร็จ	ระหว่าง ศึกษา	ศึกษา สำเร็จ	ระหว่าง ศึกษา	ศึกษาสำเร็จ
ชลบุรี	10	0	0	0	1	0
ระยอง	6	1	1	0	0	0
จันทบุรี	0	2	2	0	3	0
ตราด	1	0	0	0	0	0
สมุทรปราการ	2	1	1	0	0	0
ฉะเชิงเทรา	16	1	11	5	0	0
ปราจีนบุรี	0	0	1	1	0	0
สระแก้ว	0	0	0	0	0	0
ภาพรวม	34	5	16	6	4	0
ลงทะเบียนทั้งหมด	39		22		4	

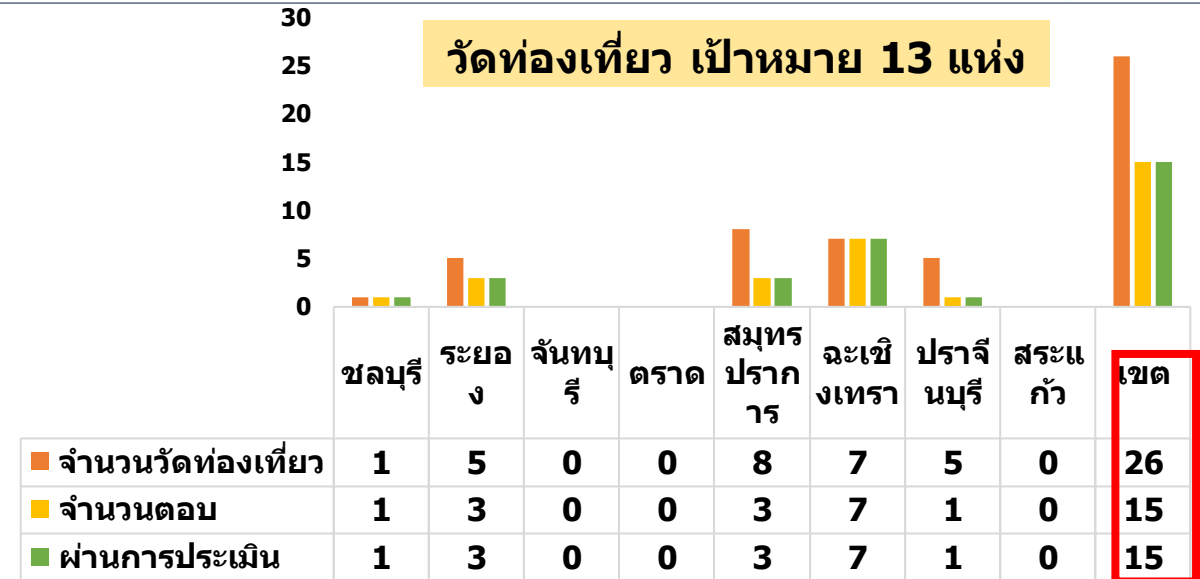
การดำเนินงาน Thai Stop COVID Plus ในศาสนสถาน

วัดพระอารามหลวง เป้าหมาย 12 แห่ง

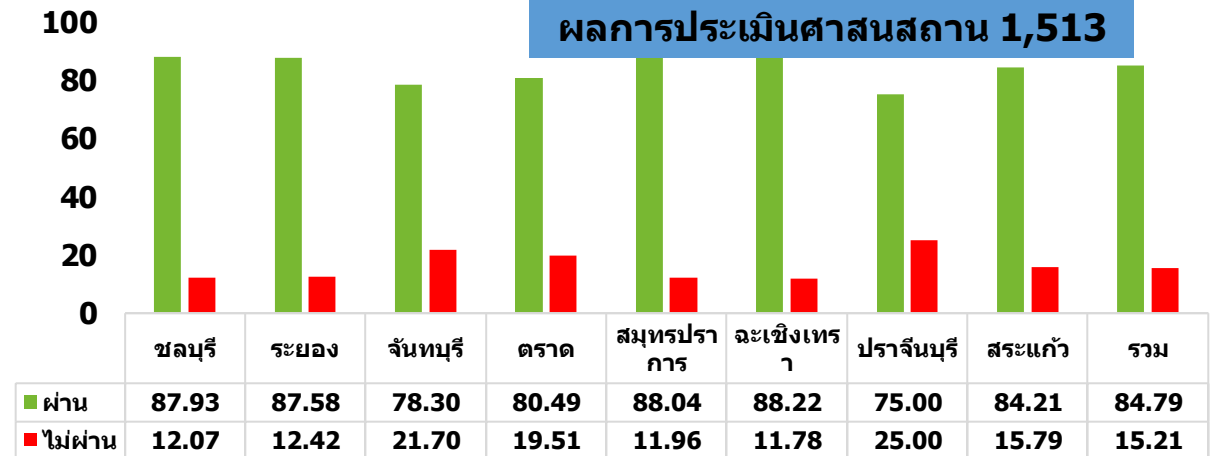
วัดทองเทียว เป้าหมาย 13 แห่ง

ร้อยละการประเมินศาสนสถาน เขต 6

ผลการประเมินศาสนสถาน 1,513

สถานการณ์พระสงฆ์ในประเทศไทย

ไทย

บุคลากรทางพระพุทธศาสนา	จำนวน
☐ พระภิกษุ	205,513
☐ สามเณร	33,510
☐ ประชากรไทย	64,228,120
☐ พุทธศาสนิกชน	61,746,429

ที่มา: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ข้อมูลวัดและพระ พ.ศ.2564 ณ 25 พ.ค. 64
: ข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ 31 ธ.ค. 2563
: ข้อมูลพุทธศาสนิกชน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

วัดในประเทศไทย			
สังกัดคณะสงฆ์	พระอารามหลวง	วัดราษฎร์	วัดมีพระสงฆ์
มหานิกาย	247	38,082	38,329
ธรรมยุต	63	4,224	4,287
จีนิกาย	-	16	16
อนัมนิกาย	-	23	23
รวม	310	42,345	42,655

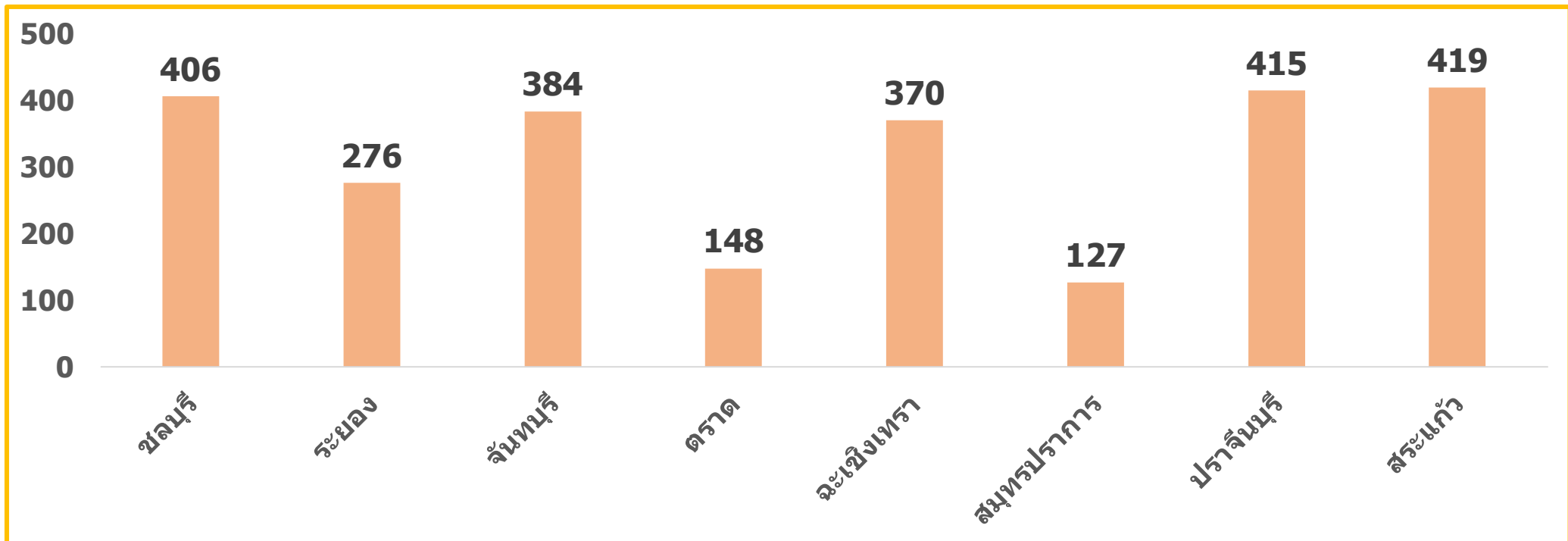
☐ วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา 25,802 วัด
☐ วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา 16,853 วัด

ที่มา: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ระบบทะเบียนวัด ณ 25 พ.ค. 64

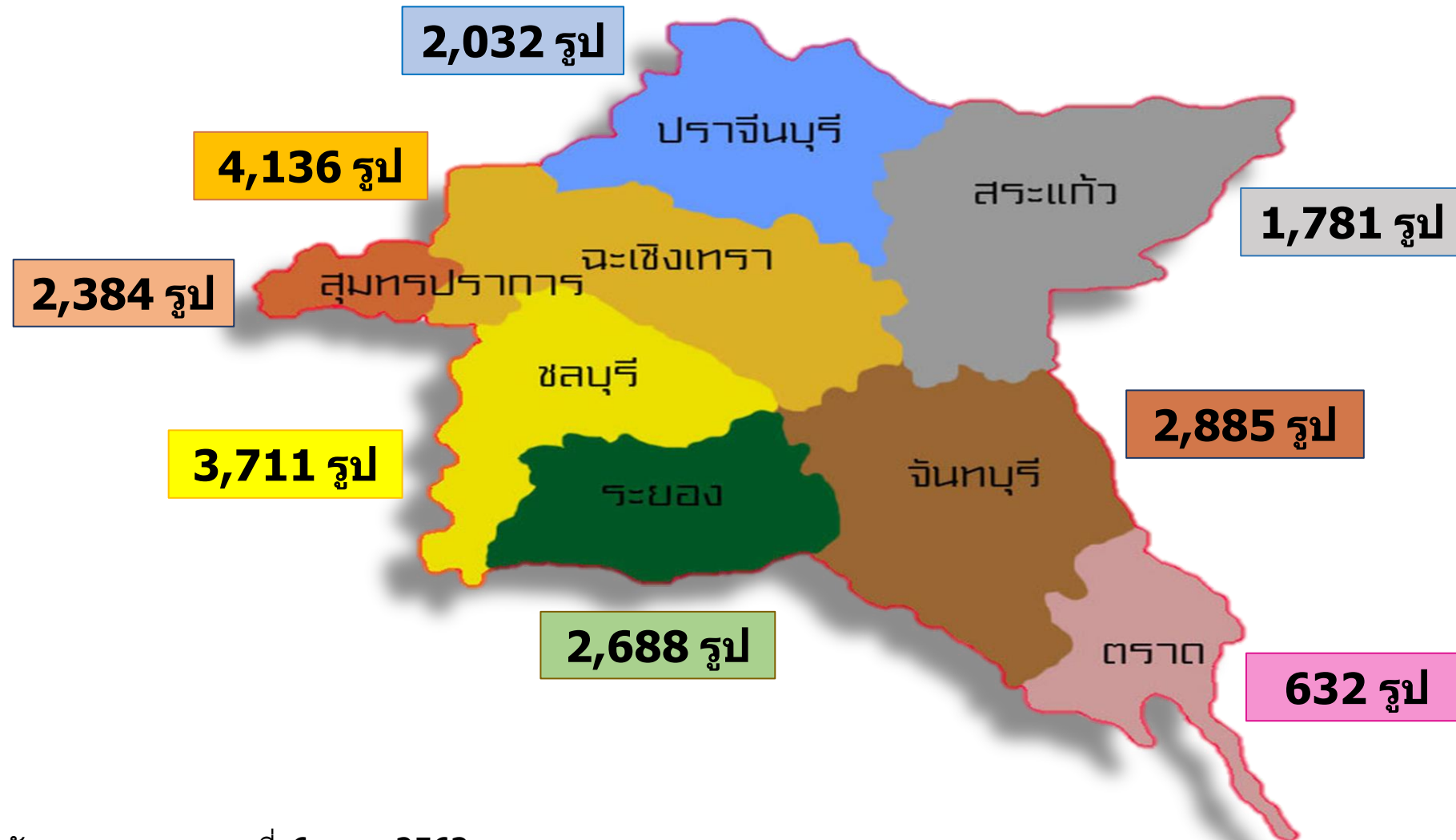
จำนวนวัดในเขตสุขภาพที่ 6

เขต	2,545 วัด
ประเทศ	42,650 วัด

จำนวนพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 6

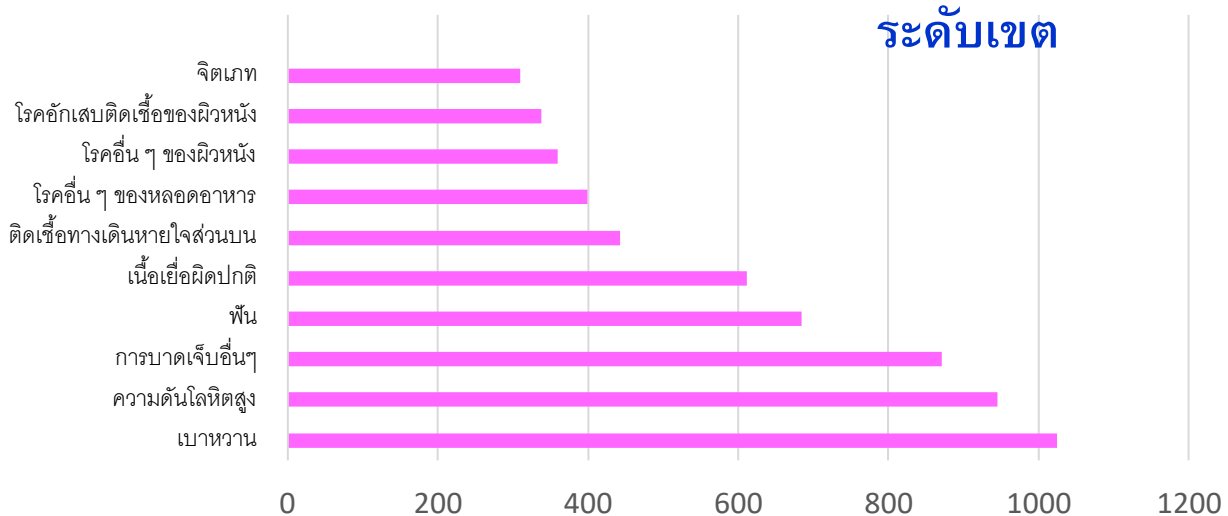
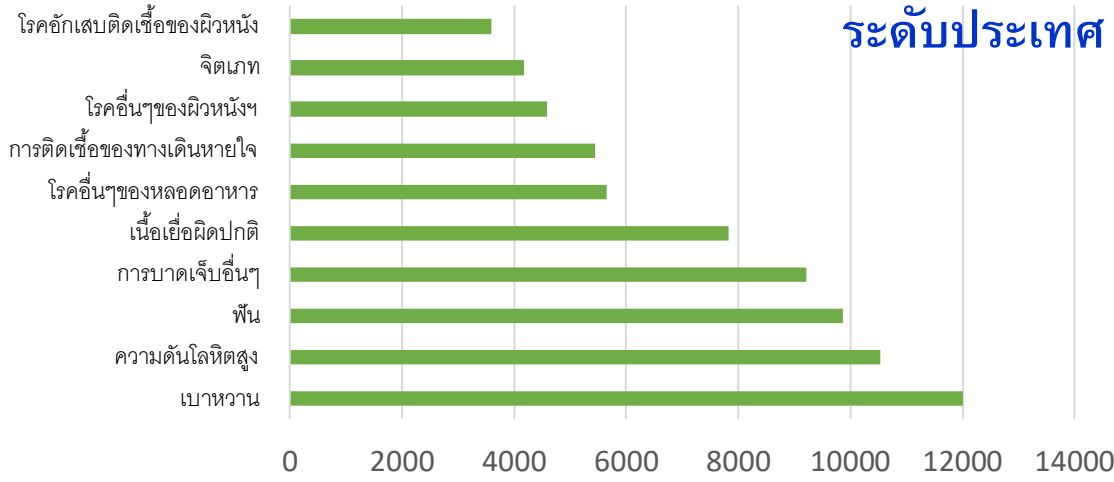

สถานการณ์สุขภาพพระสงฆ์ 10 โรค

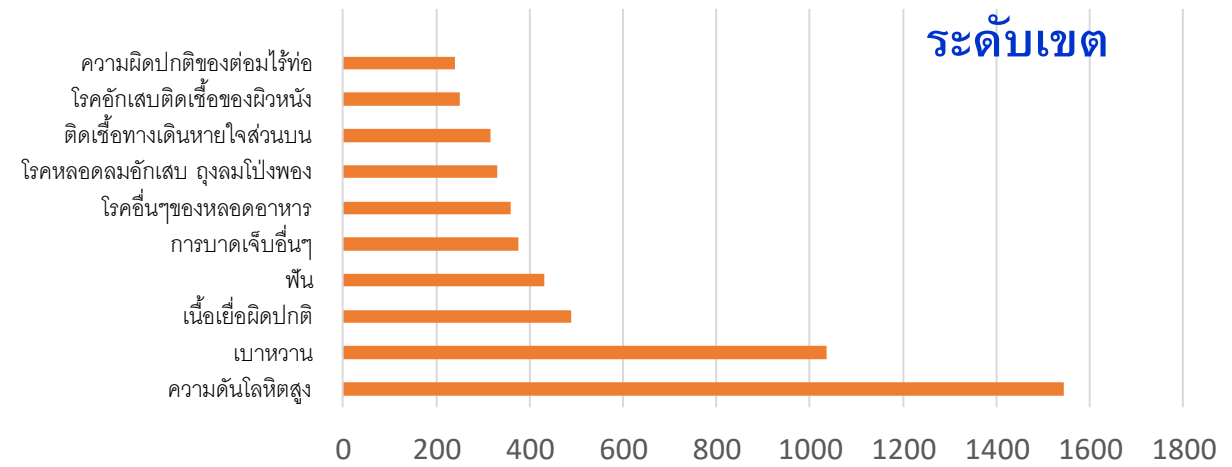
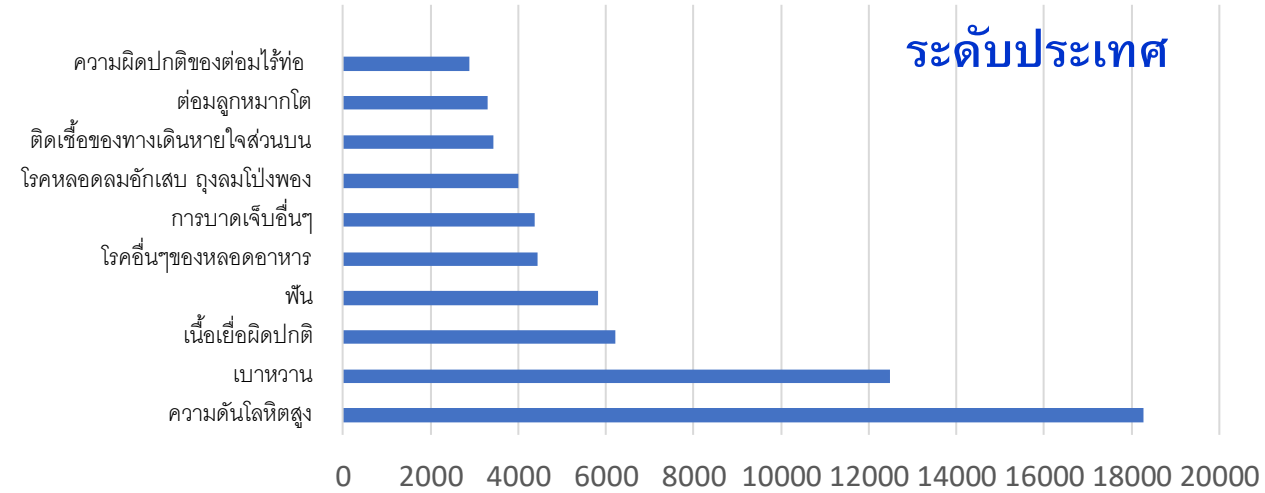

กลุ่มอายุ **น้อยกว่า 60 ปี** ในพระภิกษุ-

สามเณร

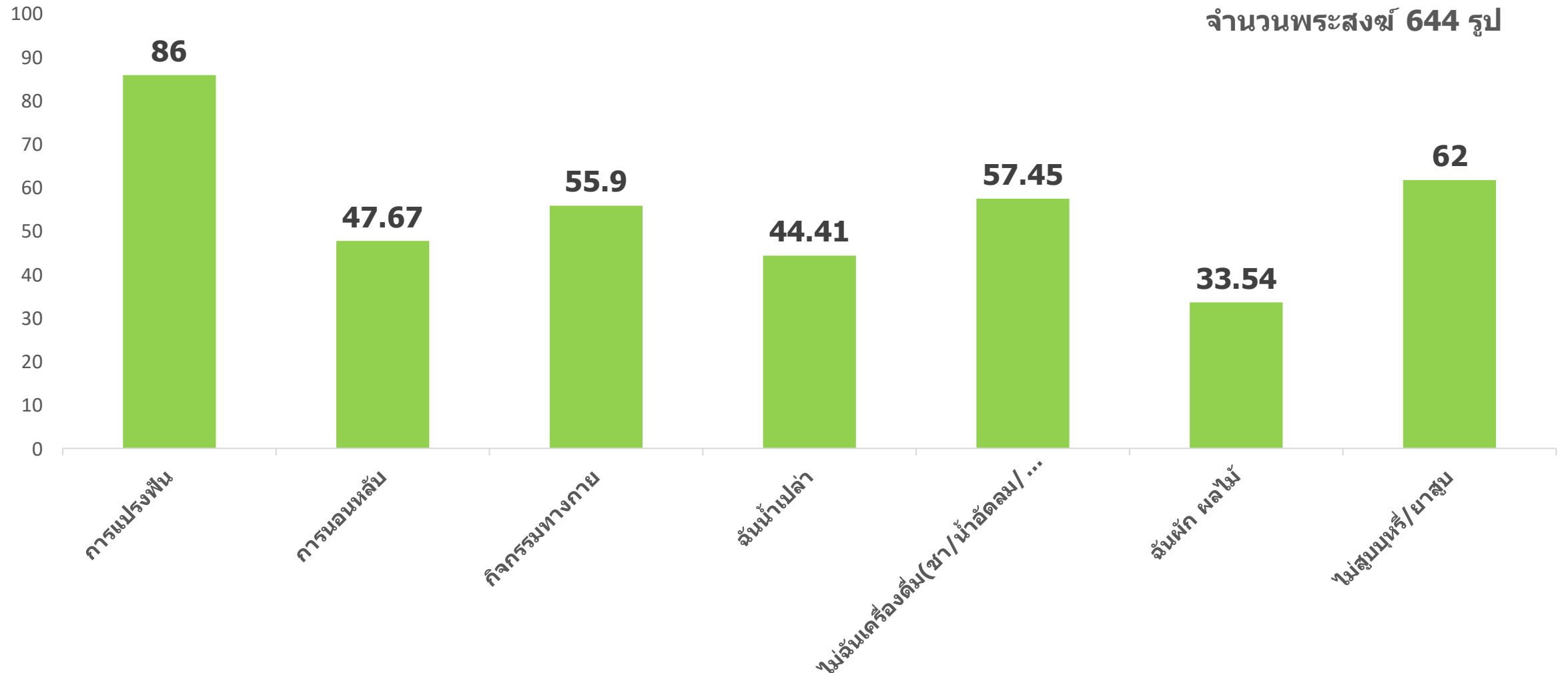

กลุ่มอายุ **60 ปีขึ้นไป** ในพระภิกษุ-สามเณร

พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ เขตสุขภาพ ๖

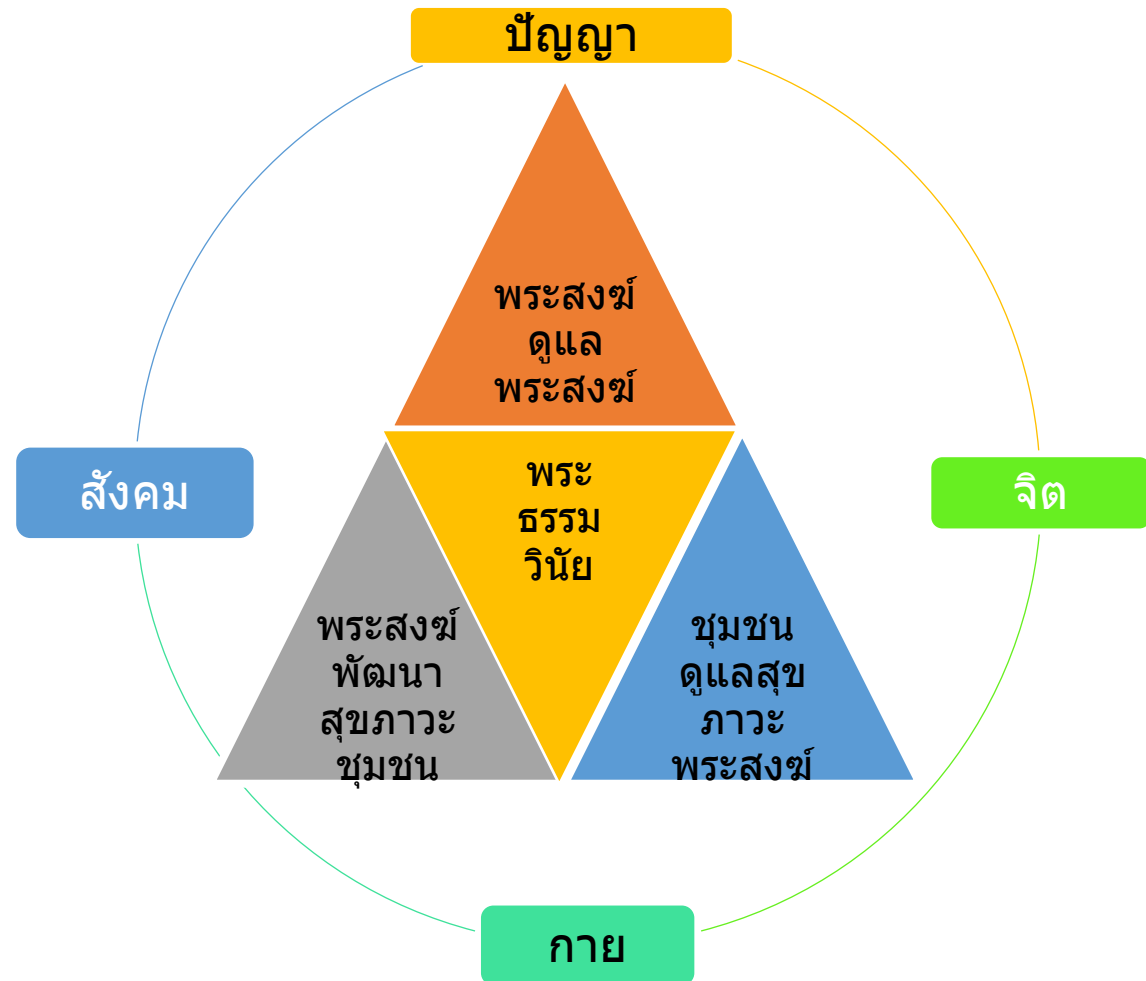
ที่มา: ข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ (กรมอนามัย) ณ 31 สิงหาคม 2564

กรอบแนวคิดการจัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญ สุขภาพพระสงฆ์

“ทางธรรมนำทางโลก”

ภายใต้ “พระธรรมวินัย”

เป้าหมายการขับเคลื่อนธรรมานุยุสุขภาพ พระสงฆ์แห่งชาติ

“พระแข็งแรง วัดมั่นคง ชุมชนเป็นสุข”

ได้พิจารณาตามข้อเสนอ คสช. ที่สนับสนุนให้สานพลังการทำงานของหน่วยงานต่างๆ โดยกำหนดวัดเป้าหมายร่วมกัน ได้แก่

- ❖ นโยบาย ๑ วัด ๑ รพ. และ รพ.สต. ของกระทรวงสาธารณสุข
- ❖ โครงการพลังบวร หนุนบทบาทบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อสร้างชุมชนคุณธรรม ของกรมศาสนา (เป็นรูปธรรมของการเชื่อมโยงระหว่างคณะสงฆ์ ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่)
- ❖ การเข้าถึงระบบประกันสุขภาพ ของ สปสช.
- ❖ งานสื่อสารและจัดทำความรู้สุขภาพพระสงฆ์ ของ สสส. และมี พศ. เป็นหน่วยงานประสานกลาง
- ❖ สช. เป็นหน่วยงานประสาน สนับสนุนกระบวนการทำงาน

กลไก และกิจกรรมเป้าหมาย

วัดส่งเสริมสุขภาพ

คือ การสร้างวัดให้เป็นสถานที่เกื้อหนุนต่อกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ของทั้งพระภิกษุ สามเณร และพุทธศาสนิกชน ด้วยความเกื้อกูลของชุมชน โดยหลักการ

“ 5 ร ” คือ ร่มรื่น ร่มเย็น ร่วมสร้าง ร่วมจิตวิญญาณ และร่วมพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ อนามัยของคน ชุมชน และสังคม ครอบคลุมทั้ง 4 สุขภาวะ คือ กาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณและ ครอบคลุมของความเป็นท้องถิ่นน่าอยู่ “ วัดเป็นศูนย์กลางสุขภาพชุมชน ”

เกณฑ์การประเมินวัดส่งเสริมสุขภาพ

แบ่งเป็น 3 ระดับ

- 1.ระดับพื้นฐาน จำนวน 35 ข้อ
- 2.ระดับก้าวหน้า จำนวน 30 ข้อ
- 3.ระดับยั่งยืน จำนวน 31 ข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

- มาตรฐานระดับพื้นฐาน ต้องผ่าน 35 ข้อ
- มาตรฐานระดับก้าวหน้า ต้องผ่านระดับพื้นฐาน 35 ข้อ และ ระดับก้าวหน้า 30 ข้อ
- มาตรฐานระดับยั่งยืน ต้องผ่านระดับพื้นฐาน 35 ข้อ ระดับก้าวหน้า 30 ข้อ และระดับยั่งยืน 31 ข้อ

เกณฑ์วัดส่งเสริมสุขภาพ ปี 2565

- 1. สะอาดร่มรื่น 52 คะแนน** อาคารสถานที่, ห้องน้ำ, สุขาภิบาลอาหารและน้ำ, ขยะ การกำจัดของเสียและเหตุรำคาญ, การป้องกันและควบคุมโรค, การป้องกันอุบัติเหตุและการจราจร, การควบคุมการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์
- 2. สงบร่มเย็น 8 คะแนน** เทศนาบรรยายธรรม, การจัดกิจกรรมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ
- 3. สุขภาพร่วมสร้าง 22 คะแนน** การดูแลสุขภาพบุคลากรในวัด, พฤติกรรมสุขภาพ, ระบบดูแลตนเองและส่งต่อเมื่อเจ็บป่วย
- 4. ศิลปะร่วมจิต (วิญญาน) 10 คะแนน** ส่งเสริมการศึกษาธรรมะและสนับสนุนให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้หรือเป็นแหล่งดูงาน, ประเพณีวัฒนธรรม
- 5. ชาวประชาร่วมพัฒนา 8 คะแนน** มีนโยบาย แผนงาน และการดำเนินงานตามแผน

วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ

วัดที่มีการให้ข้อมูลด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดระบบกระบวนการ และบริการ โดยให้ความสำคัญกับเรื่องข้อมูลและการสื่อสาร ให้พระสงฆ์ สามเณรและนักบวช มีความสามารถในการสื่อสาร การให้ข้อมูลสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม จนพระสงฆ์ สามเณร นักบวช ประชาชนและชุมชนเกิดการเข้าถึง เข้าใจ และนำข้อมูลไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เกณฑ์การประเมินวัดรอบรู้ด้าน

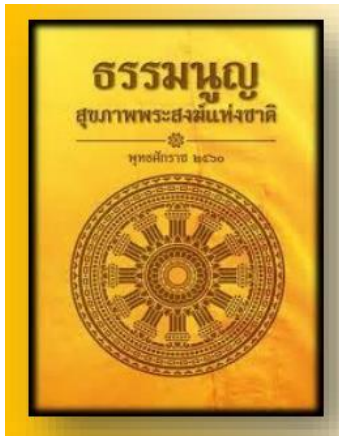
แบ่งเป็น 3 ระดับ

1. ระดับพื้นฐาน จำนวน 28 ข้อ
2. ระดับก้าวหน้า จำนวน 48 ข้อ
3. ระดับยั่งยืน จำนวน 59 ข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

- มาตรฐานระดับพื้นฐาน ต้องผ่าน 28 ข้อ
- มาตรฐานระดับก้าวหน้า ต้องผ่านระดับพื้นฐาน 28 ข้อ และ ระดับก้าวหน้า 20 ข้อ
- มาตรฐานระดับยั่งยืน ต้องผ่านระดับพื้นฐาน 28 ข้อ ระดับก้าวหน้า 20 ข้อ และระดับยั่งยืน 11 ข้อ

อบรมพระคิลานุปัฏฐาก 70 ชั่วโมง (MOOC Anamai) เขตสุขภาพที่ 6

กาย

จิต

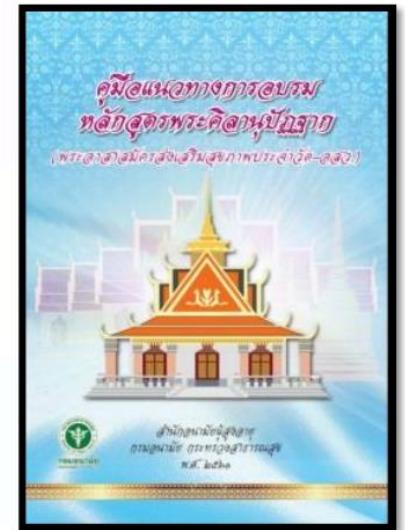
ปัญญา

สังคม

❖ พระสงฆ์ดูแลสุขภาพตนเอง
ตามหลักพระธรรมวินัย

❖ ชุมชนและสังคมดูแลอุปัฏฐาก
พระสงฆ์ตามหลักพระธรรมวินัย

❖ พระสงฆ์มีบทบาทในการเป็นผู้นำ
ด้านสุขภาวะของชุมชนและสังคม

พระเณียงแรง

วัดมื่นคง

ชุมชนเป็นสุข

พระคิลานุปัฏฐาก

พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของพระสงฆ์

การเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์ หมายถึง การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการแปลผลข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ทั้ง 7 ด้าน

-
1. ด้านทันตกรรม/การดูแลช่องปาก
  2. นอนหลับอย่างเพียงพอ อย่างน้อยวันละ 6 – 8 ชั่วโมง
  3. มีกิจกรรมทางกายอย่างน้อยวันละ 30 นาที 5 วันต่อสัปดาห์
  4. ฉันทน์น้ำเปล่าอย่างน้อยวันละ 8 แก้ว
  5. ลด/หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มชูกำลัง/ชา/กาแฟ/น้ำอัดลม
  6. ฉันทน์ผักและผลไม้สด ได้วันละ 400 กรัมหรือ 5 กำมือเป็นประจำ (6 - 7 วันต่อสัปดาห์)
  7. ไม่สูบบุหรี่/ยาเส้น

พระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพะ ปิงบประมาณ 2565

ประเด็น ยุทธศาสตร์

1. มีพระคิลานุปัฏฐากครอบคลุมร้อยละ 80
2. วัดส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์ร้อยละ 40
3. พระสงฆ์มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 15

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาศักยภาพพระสงฆ์
2. ขับเคลื่อนการดำเนินงานพระสงฆ์และการพัฒนาสุขภาพะตามกลไกธรรมนุญ สุขภาพพระสงฆ์แบบบูรณาการ
3. พระสงฆ์ในเขตสุขภาพที่ 6 เข้าถึงการพัฒนาสุขภาพะ

เป้าหมายโครงการ

1. พระสงฆ์ได้อบรมพระคิลานุปัฏฐากครอบคลุม (1 รูป/1 ตำบล)
2. มีวัดส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์ร้อยละ 40
3. พระสงฆ์มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

โครงการพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพเขตสุขภาพที่ 6 ปี 2565

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา
กิจกรรมที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ เขตสุขภาพที่ 6 ปี2565	เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานการส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์ และวัดส่งเสริมสุขภาพร่วมกับภาคีเครือข่าย	ต.ค.- พ.ย.64
กิจกรรมที่ 2 ขับเคลื่อนการอบรมพระคิลานุปัฏฐาก (ผ่านระบบออนไลน์)	เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ การส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์แก่พระคิลานุปัฏฐากและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 6	พ.ย.-64 – ม.ค. 65
กิจกรรมที่ 3 ขับเคลื่อนดำเนินงานระบบข้อมูลวัดส่งเสริมสุขภาพและพระคิลานุปัฏฐาก เขตสุขภาพที่ 6	จัดทำระบบข้อมูลวัดส่งเสริมสุขภาพและพระคิลานุปัฏฐาก เขตสุขภาพที่ 6	ม.ค.-เม.ย.65
กิจกรรมที่ 4 สสำรวจพฤติกรรมสุขภาพพระสงฆ์	เพื่อสำรวจพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของพระภิกษุสงฆ์เขตสุขภาพที่ 6	ม.ค.-ก.ค.65
กิจกรรมที่ 5 เยี่ยมเสริมพลัง นิเทศ ติดตามการประเมินวัดส่งเสริมสุขภาพ/วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ	เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมให้พื้นที่มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ/วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ	มิ.ย.-ส.ค.65

สำรวจพฤติกรรมการสุขภาพที่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ (ม.ค.-ก.ค.65)

จังหวัด	จำนวนวัด (แห่ง)	จำนวนพระ (รูป)	ร้อยละ 10 ของพระ (รูป)
สมุทรปราการ	127	2,452	245
ชลบุรี	406	3,710	371
ระยอง	276	2,446	245
จันทบุรี	384	2,202	220
ตราด	148	718	72
ฉะเชิงเทรา	370	4,151	415
ปราจีนบุรี	415	1,950	195
สระแก้ว	419	1,972	197
รวม	2,545	19,601	1,960

ที่มา : 1.จำนวนวัดฐานข้อมูลสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 13 มค 64

2.จำนวนพระ สำนักพระพุทธศาสนาจังหวัด ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2564 (ผลสำรวจของพระภิกษุ สามเณร ที่มีอายุ 1 พรรษาขึ้นไป)

สื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

Scan me

THANK YOU